

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ
Neuvotteleva virkamies
Suvi Ruuska

Muistio
27.12.2022

Liite 1

VALTIONEUVOSTON ASETUS YMPÄRISTÖKORVAUKSESTA

1 Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet

Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksen yhteydessä vuosina 2021 ja 2022 yhteistä maatalouspolitiikkaa koskevaa Euroopan unionin lainsäädäntöä uudistettiin seuraavaa rahoituskautta varten. Rahoituskaudella 2023-2027 Euroopan unionin maaseudun kehittämistoimenpiteet perustuvat jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2021/2115, jäljempänä suunnitelma-asetus.

Maaseudun kehittämistoimenpiteet jäsenvaltioissa perustuvat jäsenvaltion suunnitelma-asetuksen perusteella laatimaan ja Euroopan komission hyväksymään strategiasuunnitelmaan. Suomi on laatinut suunnitelma-asetuksen perusteella Suomen yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman vuosille 2023–2027 (CAP-suunnitelma). Ympäristökorvaus on osa Suomen CAP-suunnitelmaa. Ympäristökorvauksesta säädetään suunnitelma-asetuksen 70 artiklassa. Euroopan komissio hyväksyi Suomen CAP-suunnitelman 31.8.2022 (komission täytäntöönpanopäätös C(2022)6022).

Kansallisesti ympäristökorvauksesta säädetään 1.1.2023 voimaantulleessa eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetussa laissa (1333/2022). Lain 3 §:n 5 momentin, 5 §:n 8 momentin, 11 §:n 5 momentin, 12 §:n 6 momentin, 13 §:n 5 momentin ja 15 §:n 5 momentin nojalla valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin ympäristökorvauksesta.

2. Asetuksen valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä yhteistyössä Ruokaviraston kanssa.

Asetusehdotuksesta pyydettiin lausunto valtiovarainministeriöltä, ympäristöministeriöltä, Ruokavirastolta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf:ltä, Luonnonvarakeskukselta, ProAgria Keskusten Liitolta, Svenska lantbrukssällskapens förbund rf:ltä, Luomuliitto ry:ltä, Suomen luonnonsuojeluliitolta, WWF Suomelta ja Natur och Miljö rf:ltä.

3. Asetuksen pääasiallinen sisältö

Eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 3 §:n 5 momentin, 5 §:n 8 momentin, 11 §:n 5 momentin, 12 §:n 6 momentin, 13 §:n 5 momentin ja 15 §:n 5 momentin nojalla ehdotetaan

säädettäväksi valtioneuvoston asetus ympäristökorvauksesta. Asetuksella säädettäisiin ympäristösitoumuksesta ja siihen sisällytettävästä alasta, ympäristösitoumuksen tilakohtaisen toimenpiteen vaatimuksista, ympäristösitoumuksen lohko-kohtaisista toimenpiteistä ja niiden ehdoista, ympäristösopimuksista ja niihin sisällytettävistä toimenpiteistä, ympäristökorvauksen maksamisesta ja ympäristökorvauksen määrästä. Ympäristökorvauksen yksityiskohtaisemmista ehdoista, joista aikaisemmin on säädetty maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa, säädettäisiin nyt valtioneuvoston asetuksessa.

4. Asetuksen pykäläkohtaiset perustelut

- 1 § Asetuksen 1 §:ssä säädettäisiin soveltamisalasta. Asetuksessa säädettäisiin suunnitelma-asetuksen 70 artiklan mukaisesta ympäristökorvauksesta ja sen toimeenpanosta.
- 2 § Asetuksen 2 §:ssä säädettäisiin määritelmistä. Pykälän 1 kohdan mukaan ympäristösitoumuksella tarkoitettaisiin eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:ssä tarkoitettua sitoumusta. Pykälän 2 kohdassa määriteltäisiin pelto ja 3 kohdassa puutarhakasvi. Puutarhakasvin määritelmän osalta viitattaisiin eräiden maatalouden pinta-alaperusteisten tukien myöntämisen yleisistä edellytyksistä annettuun valtioneuvoston asetukseen (xx/2023). Myös peruslohkon ja kasvulohkon määritelmän osalta viitattaisiin edellä mainittuun asetukseen. Pykälän 6 kohdassa määriteltäisiin Natura-alue, jolla tarkoitettaisiin luonnonsuojelulain (1096/1996) 64 §:ssä tarkoitettua aluetta. Pykälän 7 kohdassa määriteltäisiin turvepelto, jolla tarkoitettaisiin peltoa, jonka muokkaukerroksen orgaanisen aineksen pitoisuus on vähintään 40 prosenttia. Pykälän 8 kohdassa mukaan nurmikasvilla tarkoitettaisiin heinäkasveja ja muita nurmirehukasveja, joihin kuuluvat sellaiset heinä- ja nurmirehukasvilajit, joita Suomessa esiintyy perinteisesti luonnonlaitumilla tai nurmi-, laidun- tai niittysiemenseoksissa. Pykälän 9 kohdassa määriteltäisiin kosteikko. Määritelmä vastaisi nykyisin voimassa olevaa asetusta (ympäristökorvauksesta annettu valtioneuvoston asetus (235/2015)). Pykälän 10 kohdan mukaan kaksitasouomalla tarkoitettaisiin ojaa tai virtavesistöä, jossa alivesiuomaa reunustaa toiselle tai molemmille puolille perustettu tulvatasanne. Pykälän 11 kohdassa määriteltäisiin kerääjäkasvi, jolla tarkoitettaisiin kasvustoa, joka suojaa maata lisäämällä kasvipeitteisyyttä ja yksivuotisen varsinaisen viljelykasvin aluskasvina tai sadonkorjuun jälkeen kylvettynä käyttää viljelykasvilta käyttämättä jääviä ja viljelykasvin tähteistä tai maasta vapautuvia ravinteita.
- 3 § Asetuksen 3 §:ssä säädettäisiin ympäristösitoumuksesta. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin ympäristösitoumuksen sitoumusvuodesta ja –kaudesta. Sitoumusvuosi ja -kausi alkaisivat toukokuun 1 päivänä ja päättyisivät huhtikuun 30 päivänä. Pykälän 2 momentin mukaan aktiiviviljelijän antama sitoumus pysyisi voimassa, vaikka aktiiviviljelijä ei hakisi ympäristökorvauksen vuosittaista maksua, jos maksun hakematta jättäminen on aiheutunut ylivoimaisesta esteestä tai poikkeuksellisista olosuhteista. Pykälä vastaisi sisällöltään nykyisin voimassa olevaa asetusta.
- 4 § Asetuksen 4 §:ssä säädettäisiin ympäristösitoumuksen sisällytettävästä alasta. Ympäristösitoumus voitaisiin antaa eräiden maatalouden pinta-alaperusteisten tukien myöntämisen yleisistä edellytyksistä annetun valtioneuvoston asetuksen 14 §:ssä tarkoitetusta korvauskelpoisesta alasta. Edellä mainitun säännöksen mukaan

korvauskelpoista alaa olisi sellainen ala, joka oli korvauskelpoista vuonna 2022 ympäristökorvauksessa tai luonnonhaittakorvauksessa. Ala, joka on maankäyttölajiltaan luonnonlaidunta tai -niittyä ja joka oli vuonna 2022 vain luonnonhaittakorvauksessa korvauskelpoista, on korvauskelpoista kuitenkin vain luonnonhaittakorvauksessa. Sitoumus olisi annettava kaikesta sitoumuksen antajan hallinnassa olevasta korvauskelpoisesta alasta.

- 5 § Asetuksen 5 §:ssä säädettäisiin alan lisäämisestä ympäristösitoumukseen. Pykälän 1 momentin mukaan ympäristösitoumukseen saisi lisätä valtion talousarvion määrärahatilanteen mahdollistaman enimmäismäärän eräiden maatalouden pinta-alaperusteisten tukien myöntämisen yleisistä edellytyksistä annetun valtioneuvoston asetuksen 14 §:ssä tarkoitettua korvauskelpoista alaa ja mainitun asetuksen 15 ja 17 §:ssä ja 18 §:n 1 momentissa tarkoitettua korvauskelpoiseksi hyväksyttyä alaa. Edellä mainitun säännöksen mukaan korvauskelpoista alaa olisi sellainen ala, joka oli korvauskelpoista vuonna 2022 ympäristökorvauksessa tai luonnonhaittakorvauksessa. Ala, joka on maankäyttölajiltaan luonnonlaidunta tai -niittyä ja joka oli vuonna 2022 vain luonnonhaittakorvauksessa korvauskelpoista, on korvauskelpoista kuitenkin vain luonnonhaittakorvauksessa. Edellä mainitun asetuksen 15 §:n mukaan valtion talousarvion määrärahatilanne huomioon ottaen korvauskelpoisuus voitaisiin myöntää alalle, joka on tullut viljelijän hallintaan tilusjärjestelyiden kautta edellyttäen, että uusjakosuunnitelma on saanut lainvoiman ja tilukset on otettu haltuun uusjakosuunnitelman mukaisesti. Alan, jolle korvauskelpoisuus myönnetään, olisi oltava maatalousmaata. Pykälän 2 momentin mukaan ympäristösitoumukseen voisi lisätä sellaisen alan, jonka toinen ympäristösitoumuksen antanut viljelijä on ilmoittanut edellisenä sitoumusvuonna vuosittaisessa tukihakemuksessa ja joka on hyväksytty korvauskelpoiseksi. Tältä osin pykälä vastaisi nykyisin voimassa olevaa asetusta.
- 6 § Asetuksen 6 §:ssä säädettäisiin alan poistamisesta ympäristösitoumuksesta. Ympäristösitoumuksesta saisi poistaa korvauskelpoista alaa, jos alan hallinta siirretään toiselle ja jos sitoumukseen sisältyvä ala ei poistamisen jälkeen laske alle eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 2 momentissa tarkoitetun vähimmäisalan. Ympäristösitoumukseen sisältyvän alan, joka ei enää ole maatalousmaata ja joka jää sitoumuksen antajan hallintaan, saisi poistaa sitoumuksesta. Eli sitoumuksesta ei saisi poistaa alaa, joka on korvauskelpoista maatalousmaata ja joka jää sitoumuksen antajan hallintaan. Asetuksen 4 §:n mukaan sitoumukseen olisi sisällytettävä kaikki sitoumuksen antajan hallinnassa oleva korvauskelpoinen ala.
- 7 § Asetuksen 7 §:ssä säädettäisiin ympäristösitoumuksesta ja luonnonmukaista tuotantoa koskeva sitoumuksesta. Viljelijä, joka on antanut sitoumuksen luonnonmukaisesta tuotannosta tai luonnonmukaisesta kotieläintuotannosta, saisi antaa sen kohteena olevista korvauskelpoisista lohkoista myös ympäristösitoumuksen.
- 8 § Asetuksen 8 §:ssä säädettäisiin ympäristösitoumuksen tilakohtaisen toimenpiteen yleisistä vaatimuksista. Tilakohtainen toimenpide koostuu yleisistä kaikkia sitoutuneita koskevista vaatimuksista ja valinnaisista vaatimuksista. Toimenpiteen tavoitteena on edistää suunnitelmallista ja tietoon perustuvaa kestävää maataloustoimintaa sekä ympäristöllisesti kestävien tuotantotapojen oppimista ja omaksumista. Pykälän 1 momentin mukaan ympäristösitoumuksen antaneen viljelijän

olisi noudatettava maatalan kaikilla korvauskelpoisilla peltolohkoilla ja sellaisilla pysyvää nurmea olevilla korvauskelpoisilla lohkoilla, jotka ovat maankäyttölajiltaan peltoa, tilakohtaisen toimenpiteen yleisiä vaatimuksia. Momentissa säädettäisiin tarkemmin siitä, mitä tilakohtaisen toimenpiteen yleisiin vaatimuksiin kuuluu. Pykälän 2 momentin mukaan tilakohtaiseen toimenpiteeseen sitoutuminen olisi edellytyksenä ympäristösitoumuksen lohkokohtaisten toimenpiteiden toteuttamiselle.

- 9 § Asetuksen 9 §:ssä säädettäisiin ympäristösitoumuksen tilakohtaisen toimenpiteen valinnaisista vaatimuksista. Tilakohtaisen toimenpiteen valinnaisien vaatimusten tarkoituksena on osoittaa tuensajille eri toimintatapoja, jotka ovat ympäristölle hyväksi tai tukevat ympäristöön vaikuttavaa päätöksentekoa tilalla. Tilakohtaisen toimenpiteen valinnaiset vaatimukset korvaavat aikaisemmin käytössä olleen ympäristösitoumuksen kirjallisesti suoritettua koulutuksen. Pykälän 1 momentin mukaan valinnaisia toimenpiteitä olisi valittava kaksi. Valinnaisia toimenpiteitä olisi valittava vuosittain. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin valittavissa olevat toimenpiteet. Pykälän 3 momentin mukaan valinnaisia toimenpiteitä voisi vaihtaa vuosittain lukuun ottamatta monivuotisia monimuotoisuuskaistoja koskevaa toimenpidettä. Momentissa säädettäisiin tarkemmin edellä mainitun toimenpiteen valintaan liittyvistä ehdoista.
- 10 § Asetuksen 10 §:ssä säädettäisiin ympäristösitoumuksen lohkokohtaisista toimenpiteistä. Pykälässä luettelaisiin valittavissa olevat lohkokohtaiset toimenpiteet.
- 11 § Asetuksen 11 §:ssä säädettäisiin lohkokohtaisten toimenpiteiden valinnasta ja rajoituksista. Pykälän 1 momentin mukaan viljelijän olisi sitoutuessaan ilmoitettava valitsemansa lohkokohtaiset toimenpiteet. Lohkokohtaiset toimenpiteet olisivat valittavissa pääsääntöisesti vuosittain sitoumuskauden aikana. Jos on kyse suojavyöhykkeitä tai turvepeltojen nurmia koskevista lohkokohtaisista toimenpiteistä, toimenpiteen voisi valita vain ensimmäisenä tai toisena sitoumusvuonna. Jos viljelijä valitsee suojavyöhykkeitä, turvepeltojen nurmia tai valumavesien hallintaa koskevan lohkokohtaisen toimenpiteen, sitä olisi noudatettava koko jäljellä olevan sitoumuskauden ajan. Muita lohkokohtaisia toimenpiteitä voisi valita vuosittain. Pykälässä säädettäisiin tarkemmin siitä, mitä lohkokohtaisia toimenpiteitä ei voi valita samanaikaisesti eikä samalle alalle. Rajoitusten tarkoituksena on estää se, että saman toimenpiteen toteuttamisesta maksettaisiin kaksinkertainen korvaus.
- 12 § Asetuksen 12 §:ssä säädettäisiin lohkokohtaisen toimenpiteen toteuttamisesta luopumisesta. Pykälässä säädettäisiin tarkemmin tilanteista, joissa lohkokohtaisen toimenpiteen toteuttamisesta voisi luopua.
- 13 § Asetuksen 13 §:ssä säädettäisiin tarkemmin tilakohtaisen toimenpiteen yleisistä vaatimuksista. Pykälän 1 momentin mukaan viljelijän olisi otettava korvauskelpoisista peruslohkoista maanäytteet ja teetetävä otetuista näytteistä viljavuustutkimus, jossa määritetään maalaji, multavuus, happamuus, johtokyky, vaihtuva kalsium, helpoliukoinen fosfori, vaihtuva kalium ja vaihtuva magnesium. Tilakohtaisen toimenpiteen kaikille yhteisten maanäytteiden analyysin on tarkoitus toimia lannoituksen suunnittelun tietopohjana. Suomessa käytössä olevat viljelysuunnitteluohjelmat perustavat lannoitus-suosituksensa tulostasoihin, jotka on saatu käyttämällä maanäytteiden analysoinnissa menetelmää, joka on kuvattu teoksessa Vuorinen, J. & Mäkitie, O. 1955: The method of soil testing in use in

Finland. Agroecological publications 63. 44 s. Tulosten käytettävyyden takia tilakohtaisen toimenpiteen kaikille yhteisen maanäyteanalyysin maanäytteet tulee analysoida laboratoriossa kyseisellä menetelmällä. Menetelmä on julkisesti kuvattu ja siten yhtäläisesti eri laboratorioden toteutettavissa. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tarkemmin viljavuustutkimukseen sisältyvien näytteiden ottamisesta. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin siitä, milloin viljavuustutkimus olisi tehtävä. Pykälän 4 momentin mukaan viljelijän olisi merkittävä kaikista korvauskelpoisista lohkoista lohkoikohtaisesti muistiinpanoihin peltolohkon perustiedot ja tiedot vuosittaisista viljelytoimenpiteistä sekä ympäristösitoumuksen tila- ja lohkoikohtaisten toimien ja ympäristösopimusten edellyttämät ja niiden valintaan, yhteensovittamiseen ja kehittämiseen tarvittavat tiedot. Pykälän 5 momentin mukaan viljavuustutkimusten tulokset ja lohkoikohtaisesti muistiinpanoihin liittyvät asiakirjat olisi säilytettävä siten, että ne ovat saatavissa tilalla. Pykälän 6 momentin mukaan aktiiviviljelijän olisi laadittava Ruokaviraston ohjeiden mukaisesti ensimmäisen sitoumusvuoden jälkeen mutta kuitenkin viimeistään kolmantena sitoumusvuonna tilakohtainen ympäristö-ilmastosuunnitelma, jossa kartoitetaan tilan ympäristöhaasteita ja kehittämismahdollisuuksia, jotka liittyvät maatalouden vesiensuojeluun, maaperän kasvukunnon parantamiseen, ilmastonmuutoksen hillintään, ilmastonmuutokseen sopeutumiseen, ilmansuojeluun, energiaan ja maatalousluonnon monimuotoisuuden ylläpitämiseen ja edistämiseen. Suunnitelma auttaa tuensaajaa tunnistamaan ympäristön kannalta kestäviä toimintatapoja.

- 14 § Asetuksen 14 §:ssä säädettäisiin ilmasto-ympäristökoulutusta koskevasta valinnaisesta tilakohtaisesta toimenpiteestä. Pykälän 1 momentin mukaan ilmasto-ympäristökoulutusta koskevassa toimenpiteessä ympäristösitoumuksen antaneen maatilan toimintaan osallistuva henkilö voisi valita Ruokaviraston järjestämästä koulutuksesta sitoumuskauden aikana viisi eri koulutusosiota maatilan ympäristö-, ilmasto- ja monimuotoisuushaasteista. Pykälän 2 momentin mukaan maatilan toimintaan osallistuva henkilö voisi valita toimenpiteen joka vuosi, jos kyseessä on eri koulutusosio.
- 15 § Asetuksen 15 §:ssä säädettäisiin monivuotisia monimuotoisuuskaistoja koskevasta valinnaisesta tilakohtaisesta toimenpiteestä. Pykälän 1 momentin mukaan monivuotisia monimuotoisuuskaistoja koskevassa toimenpiteessä aktiiviviljelijän olisi säilytettävä tai perustettava monimuotoisuuskaista kylvämällä keskimäärin kolme metriä leveä monivuotinen nurmikasvusto kokonaan yksivuotisen tuotantokasvin viljelyssä olevien kahden vähintään 0,5 hehtaarin kokoisen peruslohkon kaikille reunoille. Monimuotoisuuskaista olisi perustettava monivuotisilla nurmi- tai niittykasvien siemenseoksilla. Jos lohko, jolla on monivuotista nurmikasvillisuutta, otetaan yksivuotisen kasvin viljelyyn, monimuotoisuuskaistan voisi perustaa jättämällä lohkon reunoille keskimäärin kolme metriä leveän alueen monivuotista nurmikasvustoa. Jos kasvusto vaurioituu, se olisi perustettava uudelleen heti olosuhteiden salliessa. Pykälän 2 momentin mukaan monimuotoisuuskaistaa ei saisi lannoittaa eikä sillä saisi käyttää kasvinsuojeluaineita. Monimuotoisuuskaista olisi säilytettävä avoimena. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin lohkoista, joilla toimenpidettä ei voi toteuttaa. Rajoitusten tarkoituksena on estää se, että saman toimenpiteen toteuttamisesta maksettaisiin kaksinkertainen korvaus.
- 16 § Asetuksen 16 §:ssä säädettäisiin maaperän seurantaa koskevasta valinnaisesta tilakohtaisesta toimenpiteestä. Pykälän 1 momentin mukaan aktiiviviljelijän olisi

teetettävä sitoumusvuoden aikana viimeistään 30 päivänä marraskuuta kahdella vähintään 0,5 hehtaarin peruslohkollaan laaja maa-analyysi, joka sisältää kokonaishiilen määrän ja orgaanisen aineksen määrän analyysit sekä jonkin maan kasvukuntoa tai ravinnetilaa kuvaavan tutkimuksen tai analyysin peltomaan laatutekijöistä maaperän skannauslaitteistolla. Skannauksella voidaan tutkia muun muassa sähkönjohtavuutta (EC), orgaanista ainetta (OM), happamuutta (pH), kosteutta ja lämpötilaa, joiden perusteella ja tietoja yhdistelemällä sekä näytteisiin kalibroimalla voidaan tehdä pidemmälle vietyjä tulkintoja lohkon maaperän tilasta ravinteista ynnä muusta lohkon kasvukuntoon vaikuttavista ominaisuuksista. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tarkemmin maa-analyysin näytteenotosta. Pykälän 3 momentin mukaan maan kasvukuntoa tai ravinnetilaa kuvaava tutkimus voisi koskea maan mikrobiologista aktiivisuutta, kationinvaihtokapasiteettia, vedenpidätyskykyä, varastoravinteita, varantoravinteita tai hivenaineita. Pykälän 4 momentin mukaan maaperän skannauslaitteistolla tehdyn analyysin tulokset kalibroidaan tutkittavalle lohkolle maanäytteiden avulla. Analyysi olisi toteutettava sitoumuskauden alkamisen jälkeen ja se voisi olla eri sitoumusvuodelta kuin siltä vuodelta, jolloin aktiiviviljelijä valitsee maaperän seurantaan koskevan toimenpiteen.

- 17 § Asetuksen 17 §:ssä säädettäisiin orgaanisia ravinteita koskevasta valinnaisesta tilakohtaisesta toimenpiteestä. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin toimenpiteessä valittavina olevista vaihtoehdoista. Pykälän 2 momentin mukaan, jos aktiiviviljelijällä on käytössä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu lannan separaattori tai lietteen laskeutusmenetelmä, lantaa tai lietettä olisi käsiteltävä vähintään 25 kuutiometriä. Lietteen laskeutusmenetelmää käytettäessä nestemäisempää lietettä olisi siirrettävä laskeuttamisen tehostamiseksi seuraavaan säiliöön ja tarvittaessa edelleen varastoaltaisiin. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin toimenpiteessä vaadittavista lohkomuistiinpanoista, kuiteista ja sopimuksista. Pykälän 4 momentin mukaan toimenpiteen toteuttamiseksi katsottaisiin myös, jos aktiiviviljelijällä on biokaasulaitos, johon nurmi käy syötteenä tai hän on osakkaana edellä mainitussa laitoksessa.
- 18 § Asetuksen 18 §:ssä säädettäisiin pölyttäjien ravintokasveja koskevasta valinnaisesta tilakohtaisesta toimenpiteestä. Tilalla olisi oltava kasvukaudella vähintään kahdella eri peruslohkolla viljelyssä sadontuotantotarkoituksessa pölyttäjille ravintoa tarjoavia yksi- tai monivuotisia tuotantokasveja. Pykälässä määriteltäisiin tarkemmin, mitä tällaiset tuotantokasvit olisivat. Peruslohkon, jolla toimenpidettä toteutetaan, olisi oltava kooltaan vähintään 0,5 hehtaaria. Koko toimenpiteeseen valitulla peruslohkolla olisi viljeltävä yhtä tai useampaa toimenpiteeseen soveltuvaa kasvia.
- 19 § Asetuksen 19 §:ssä säädettäisiin täsmäviljelymenetelmiä koskevasta valinnaisesta tilakohtaisesta toimenpiteestä. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin menetelmistä, joita aktiiviviljelijällä tai tämän käyttämällä urakoitsijalla on oltava käytössä. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, miten paikkakohtainen kuvantaminen voidaan toteuttaa. Pykälän 3 momentin mukaan aktiiviviljelijällä voisi olla 1 momentissa tarkoitettujen menetelmien sijasta käytössä traktori tai työkone, joka on varustettu vähintään sellaisella ajoautomaatiikalla, joka valitsee ja säilyttää ajolinjan ilman kuljettajaa. Pykälän 4 momentin mukaan aktiiviviljelijän olisi kirjattava käyttämänsä laitteen toimintaperiaate lohkomuistiinpanoihin. Momentissa säädettäisiin myös vaadittavista tulosteista sekä urakoitsijan kuittauksesta tai kuitista.

- 20 § Asetuksen 20 §:ssä säädettäisiin kasvintuhoojien ja kasvitautien seuranta- ja tunnistussovelluksia koskevasta valinnaisesta tilakohtaisesta toimenpiteestä. Pykälän mukaan aktiiviviljelijällä olisi oltava käytössään vuorovaikutteinen tietokoneella tai mobiililaitteella toimiva sovellus rikkakasvien, kasvitautien tai kasvintuhoojien tunnistamiseksi ja kasvukaudenaikaisen kasvitauti- ja tuhoajatilanteen seuraamiseksi. Tällainen sovellus voi olla esimerkiksi LukeKasKas-sovellus. Sovellus voisi olla laaja-alainen tai yksittäisten tuotantokasvien kasvinsuojelun päätöksentekoa tukeva sovellus. Aktiiviviljelijän olisi osoitettava kirjallisesti sovelluksen käyttö viimeistään 30 päivänä marraskuuta. palvelun käytön osoittaminen voidaan tehdä esimerkiksi merkitsemällä lohkoikohtaisiin muistiinpanoihin, miten palvelun antamaa tietoa on käytetty päätöksenteon tukena tai merkitsemällä päivät, jolloin tuensaaja on tuottanut palveluun tietoa lohkoilla havaitusta kasvintuhoojasta.
- 21 § Asetuksen 21 §:ssä säädettäisiin tilakohtaisen toimenpiteen vähimmäistason vaatimuksista. Vähimmäistasolla tarkoitetaan kansallisella lainsäädännöllä asetettuja vähimmäisvaatimuksia, joita sitoumuksen antaneen on noudatettava, jotta ympäristökorvaus voitaisiin maksaa. Pelkän vähimmäistason noudattamisesta ei kuitenkaan makseta ympäristökorvausta vaan korvausta maksettaisiin vain vähimmäistason ylittävien toimenpiteiden toteuttamisesta. Vähimmäistasona vaadittaisiin, että tuensaaja on lainsäädännön mukaisesti pitänyt kirjaa sekä käytetyistä ravinnemääristä ehdollisuuden lakisääteisten hoitovaatimusten 1 ja 2 edellyttämällä tavalla että käytetyistä kasvinsuojeluaineista ehdollisuuden lakisääteisen hoitovaatimuksen 7 ja integroidun torjunnan yleisten periaatteiden edellyttämällä tavalla. Kasvinsuojeluaineiden käytön perustelu on oltava tarvittaessa kirjattu. Vähimmäistasoon kuuluvasta lainsäädännön mukaisesta kirjanpidosta ei makseta korvausta.
- 22 § Asetuksen 22 §:ssä säädettäisiin maanparannus- ja saneerauskasveja koskevasta lohkoikohtaisesta toimenpiteestä. Pykälän 1 momentin mukaan maanparannus- ja saneerauskasveja koskevassa lohkoikohtaisessa toimenpiteessä aktiiviviljelijän olisi kasvatettava maanparannuskasveja tai saneerauskasveja lohkoilla, jotka ovat olleet edellisenä vuonna yksivuotisten tuotantokasvien viljelyssä. Toimenpidettä ei tarvitsisi toteuttaa jokaisena sitoumusvuotena. Pykälän 2 momentissa määriteltäisiin maanparannuskasvit ja saneerauskasvit. Maanparannuskasvit edistävät peltomaan kasvukuntoa ja syväjuurisina lisäävät orgaanisen aineksen määrää ja kuohkeuttavat maan rakennetta. Saneerauskasvit parantavat kasvinterveyttä. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin maanparannus- ja saneerauskasvien kylvämisestä, lannoittamisesta, niittämisestä ja muokkaamisesta. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin toimenpiteen vähimmäistason vaatimuksista. Vähimmäistasolla tarkoitetaan kansallisella lainsäädännöllä asetettuja vähimmäisvaatimuksia, joita sitoumuksen antaneen on noudatettava, jotta ympäristökorvaus voitaisiin maksaa.
- 23 § Asetuksen 23 §:ssä säädettäisiin kerääjäkasveja koskevasta lohkoikohtaisesta toimenpiteestä. Toimenpide on hiilen sidontaa, vesiensuojelua ja peltoluonnon monimuotoisuutta edistävä sekä peltomaan rakennettava parantava ympäristösitoumuksen lohkoikohtainen toimenpide. Pykälän 1 momentin mukaan viljelijän olisi viljeltävä kerääjäkasveja yksivuotisen tuotantokasvin aluskasvina tai sen sadonkorjuun jälkeen. Kerääjäkasvin siemeniä olisi kylvettävä tasaisesti koko kasvulohkolle siten, että kasvusto on peittävä. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin kasveista, joita voidaan käyttää kerääjäkasveina. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin

kerääjäkasvin lannoituksesta. Viljelykasvin korjuun jälkeen kylvettävää kerääjäkasvia ei saisi lannoittaa. Aluskasvin lannoitus olisi tehtävä viljelykasvin mukaisesti. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin kasvuston muokkaamisesta ja päättämisestä. Pykälän 5 momentin mukaan aktiiviviljelijän olisi ilmoitettava lohkot, joilla kerääjäkasveja koskevaa lohkokohtaista toimenpidettä toteutetaan.

24 §

Asetuksen 24 §:ssä säädettäisiin kiertotalouden edistämistä koskevasta lohkokohtaisesta toimenpiteestä. Lietelannan sijoittamisella voidaan vähentää merkittävästi maatalouden ammoniakkipäästöjä. Orgaanisen aineksen lisäämisellä parannetaan peltomaan rakennetta ja edistetään maaperäeliöstöä. Toimenpide edistää kestäväen tuotantotavan omaksumista ja vähentää mineraalilannoitteiden käyttötarvetta. Pykälän 1 momentin mukaan aktiiviviljelijän olisi levitettävä peltolohkolle lietelantaa, virtsaa, lietelannasta erotettua nestejätettä tai nestemäistä orgaanista lannoitetta sijoittavilla tai multaavilla laitteilla tai lisättävä peltolohkolle orgaanista materiaalia, jonka kuiva-ainepitoisuus on vähintään 20 prosenttia. Momentissa määriteltäisiin tarkemmin, mitä edellä mainitulla orgaanisella materiaalilla tarkoitetaan. Pykälän 2 momentin mukaan sijoittamalla levitettävä lietelanta ja vastaavat aineet voisivat olla peräisin viljelijän omalta tilalta tai muualta. Orgaanisena aineena levitettävästä kuivalannasta ei myönnettäisi ympäristökorvausta, jos se on peräisin korvausta hakevan viljelijän hallinnassa olevalta maatilalta. Tila ei voisi samanaikaisesti sekä luovuttaa että vastaanottaa orgaanista materiaalia lukuun ottamatta sellaista orgaanista materiaalia, joka on kierrätetty biokaasulaitoksen kautta. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin aineiden levitysmäärästä. Korkean ravinnepitoisuuden sisältävillä aineilla tarkoitettaisiin esimerkiksi siipikarjan lantaa, separoidun lannan kuivajätettä, eräitä komposteja ja mädätteitä sekä väkevoityjä nestemäisiä orgaanisia lannoitteita. Korkean ravinnepitoisuuden sisältävillä aineilla alhaisempi vähimmäislevitysmäärä on tarpeen, jotta lohkoilla voidaan noudattaa säädösten mukaisia ravinteiden käytön enimmäismääriä. Pykälän 4 momentin mukaan lohkolle levitettävä aine olisi valittava siten, että levitettäväksi vaadittava vähimmäismäärä ei ylitä fosforia sisältävien lannoitevalmisteiden ja lannan käytöstä annetun valtioneuvoston asetuksen x §:ssä ja eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen 11 §:ssä säädettyjä enimmäismääriä. Pykälän 5 momentissa säädettäisiin tarkemmin aineiden sijoittamisesta peltoon ja siinä käytettävistä laitteista. Pykälän 6 momentin mukaan aktiiviviljelijän olisi kyettävä osoittamaan luovutus sopimuksen, maksukuitin tai rahti- tai kuormakirjan avulla maatalon ulkopuolelta tulevan materiaalin ravinnesisältö sekä tuote, toimittaja ja määrä. Käytetyt aineet ja niiden levitysmäärät olisi merkittävä lohkokohtaisiin muistiinpanoihin. Pykälän 7 momentissa säädettäisiin toimenpiteen vähimmäistason vaatimuksista. Vähimmäistasolla tarkoitetaan kansallisella lainsäädännöllä asetettuja vähimmäisvaatimuksia, joita sitoumuksen antaneen on noudatettava, jotta ympäristökorvaus voitaisiin maksaa.

25 §

Asetuksen 25 §:ssä säädettäisiin suojavyöhykkeitä koskevasta lohkokohtaisesta toimenpiteestä. Toimenpiteessä ehkäistään ravinteiden huuhtoutumista perustamalla ja hoitamalla monivuotista nurmikasvustoa. Pykälän 1 momentin mukaan viljelijän olisi perustettava monivuotisen nurmikasvuston peittämä suojavyöhyke ja hoidettava sitä koko sitoumuskauden ajan. Suojavyöhykettä ei tarvitsisi erikseen perustaa, jos lohkolle on aikaisemmin perustettu monivuotinen nurmikasvusto. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tarkemmin suojavyöhykkeen sijainnista ja koosta. Suojavyöhykkeen olisi sijaittava peruslohkolle, joka sijaitsee pohjavesialueella,

Natura –alueella, 48 §:ssä tarkoitettujen kosteikkojen reuna-alueella tai vesistön varrella. Lohkon katsottaisiin sijaitsevan vesistön varrella, jos sen etäisyys vesistöstä on enintään 10 metriä. Vesistön varrella oleva suojavyöhyke saisi olla enintään 50 metriä leveä. Suojavyöhyke saisi sijaita myös lohkolle, joka ei sijaitse kokonaan vesistön varrella. Jos koko lohko ei sijaitse kokonaan vesistön varrella, suojavyöhykkeeksi soveltuva ala määritetään piirtämällä 50 metrin säde siitä peruslohkolle sijaitsevasta pisteestä, jossa peruslohkon ja 10 metrin etäisyys vesistöstä leikkaavat. Suojavyöhykkeistä laaditaan momentissa kuvatussa määrittelyn perusteella kohdentamisaineisto, jonka perusteella tuenhakija voi arvioida, soveltuuko alue suojavyöhykkeeksi. Jos peruslohko on osittain suojavyöhykkeeksi soveltuva alaa, se katsottaisiin kokonaan suojavyöhykkeeksi, jos lohko on alle yhden hehtaarin kokoinen, määritelty eroosioherkäksi tai lohkoista vähintään 50 prosenttia on suojavyöhykkeeksi soveltuva alaa. Pohjavesi- ja Natura -alueella sijaitseva lohko saisi olla kokonaan suojavyöhykettä. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin tarkemmin suojavyöhykkeen nurmikasvuston perustamisesta. Aluetta ei saisi perustamisen jälkeen muokata tai lannoittaa. Aluetta saisi kuitenkin muokata, jos kasvusto on uusittava 6 momentissa tarkoitetussa tapauksessa. Kasvinsuojeluaineilla käsittely olisi mahdollista ainoastaan hukkakauran tai vaikeiden tuulilevitteisten rikkakasvien torjunnassa. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin tarkemmin suojavyöhykkeen niittämisestä. Kasvusto olisi niitettävä ja korjattava vuosittain viimeistään 31 päivä elokuuta. Pykälän 5 momentissa säädettäisiin suojavyöhykkeen laiduntamisesta. Pykälän 6 momentissa säädettäisiin tilanteista, joissa suojavyöhykkeen kasvusto on uusittava. Pykälän 7 momentin mukaan suojavyöhykkeellä saisi tehdä vesitaloutta parantavia lyhytaikaisia toimenpiteitä. Suojavyöhykkeitä koskevan ympäristösitoumuksen lohkokohtaisen toimenpiteen ehdoista saisi poiketa, jos on kyse suojavyöhykkeen viereisen vesistön vesiensuojelutoimenpiteiden toteuttamisesta. Pykälän 8 momentissa säädettäisiin toimenpiteen vähimmäistason vaatimuksista. Vähimmäistasolla tarkoitetaan kansallisella lainsäädännöllä asetettuja vähimmäisvaatimuksia, joita sitoumuksen antaneen on noudatettava, jotta ympäristökorvaus voitaisiin maksaa.

26 §

Asetuksen 26 §:ssä säädettäisiin turvepeltojen nurmia koskevasta lohkokohtaisesta toimenpiteestä. Toimenpiteellä vähennetään turvetta olevien peltolohkojen kasvihuonekaasupäästöjä kannustamalla turvemaata olevien lohkojen monivuotista, ilman muokkausta ja ilman vuotuista kasvinsuojelua tapahtuvaa nurmiviljelyä. Pykälän 1 momentin mukaan aktiivilijelijän olisi perustettava ja ylläpidettävä kokonaan turvemaata olevalla peruslohkolle monivuotisen nurmikasvuston peittämää tuotantonurmea. Turvemaat olisi todettava 13 §:ssä tarkoitetun viljavuustutkimuksen perusteella. Näytteenotossa olisi noudatettava 13 §:ssä säädettyä näytteenottotiheyttä. Aktiivilijelijän olisi toimitettava viljavuustutkimus kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle viimeistään 30 päivänä syyskuuta sen kasvukauden aikana, jolloin hän ensimmäisen kerran valitsee turvepeltojen nurmia koskevan lohkokohtaisen toimenpiteen. Toimenpiteen kohteena olisivat korvauskelpoista alaa olevat turvepellot. Monivuotinen nurmikasvusto olisi perustettava ensimmäisenä tai toisena sitoumusvuonna ja se olisi säilytettävä lohkolle perustamisvuodesta sitoumuskauden loppuun asti. Nurmikasvuston saisi perustaa myös ennen sitoumuksen alkua. Pykälän 2 momentin mukaan viljelijän olisi huolehdittava nurmikasvuston laadusta ja sadontuottokyvystä koko sitoumuskauden ajan. Nurmen saisi uusia sitoumuskauden aikana vain ilman muokkausta. Kasvustoa saisi lannoittaa. Lohkolle ei saisi käyttää kasvinsuojeluaineita. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin

turvepeltojen nurmella toteutettavista lyhytaikaisista toimenpiteistä, niitosta ja laiduntamisesta. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin toimenpiteen vähimmäistason vaatimuksista. Vähimmäistasolla tarkoitetaan kansallisella lainsäädännöllä asetettuja vähimmäisvaatimuksia, joita sitoumuksen antaneen on noudatettava, jotta ympäristökorvaus voitaisiin maksaa.

- 27 § Asetuksen 27 §:ssä säädettäisiin valumavesien hallintaa koskevasta lohkoakohtaisesta toimenpiteestä. Pykälän 1 momentin mukaan aktiiviviljelijän olisi säädeltävä kuivatusjärjestelmien avulla pellolta lähtevien valumavesien määrää. Toimenpidettä olisi toteutettava joko säätösalaajitetulla loholla tai loholla, jossa on altakastelu tai kuivatusvesien kierrätysjärjestelmä. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tarkemmin alasta, jolla toimenpidettä voidaan toteuttaa. Lohkon olisi sijaittava happamalla sulfaattimaalla tai se olisi oltava maalajiltaan turvetta. Momentissa säädettäisiin tarkemmin siitä, mitä tarkoitetaan happamalla sulfaattimaalla. Toimenpidettä voitaisiin toteuttaa myös alalla, jolla on toteutettu ympäristökorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (235/2015) 21 §:ssä tarkoitettua toimenpidettä. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin siitä, miten turvemaat ja happamat sulfaattimaat todetaan. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin toimenpiteen vähimmäistason vaatimuksista. Vähimmäistasolla tarkoitetaan kansallisella lainsäädännöllä asetettuja vähimmäisvaatimuksia, joita sitoumuksen antaneen on noudatettava, jotta ympäristökorvaus voitaisiin maksaa.
- 28 § Asetuksen 28 §:ssä säädettäisiin säätösalaajitusta koskevasta lohkoakohtaisesta toimenpiteestä. Säätösalaajitusta koskevassa lohkoakohtaisessa toimenpiteessä aktiiviviljelijän olisi toteutettava säätösalaajitetulla loholla vedenpinnan säätöä nostamalla tai laskemalla padotuskorkeutta kokoojajajaan asennetuissa säätökaivoissa tai muilla padotuslaitteilla. Pykälässä säädettäisiin tarkemmin siitä, mitä padotuksessa ja padotuskorkeudessa on otettava huomioon. Padotusta olisi hoidettava sää- ja kasvuolosuhteiden ja viljelytoimenpiteiden mukaan käyttäen hyväksi sääennusteita.
- 29 § Asetuksen 29 §:ssä säädettäisiin altakastelua tai kuivatusvesien kierrätystä koskevasta lohkoakohtaisesta toimenpiteestä. Pykälän 1 momentin mukaan altakastelua koskevassa lohkoakohtaisessa toimenpiteessä peltoalueen vesitaloutta olisi säädeltävä kokonaisvaltaisesti salaajajastojen kautta tapahtuvan kastelun ja säädetyn kuivatuksen avulla. Kuivatusvesien kierrätystä koskevassa lohkoakohtaisessa toimenpiteessä peltoalueelta kertyvät valumavedet olisi varastoitava kevätvalunnan ja rankkasateiden aikana erilliseen tilavuudeltaan riittävän suureen valumavesiä keräävään altaaseen, josta ne kuivana kautena johdetaan kasteluvetenä takaisin pellolle. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tarkemmin hoitotoimenpiteiden toteuttamisesta. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin kirjanpitovelvollisuudesta. Pykälän 4 momentin mukaan aktiiviviljelijän olisi säädeltävä padotuskorkeutta asianmukaisesti ja huolehdittava mahdollisesta lisäveden johtamisesta ja laitteiden kunnosta. Tavoitteena olisi oltava viljelytoimenpiteet ja kevään sulamisvesien vaatiman varastotilavuuden huomioon ottava, mahdollisimman korkea pohjaveden pinnan taso.
- 30 § Asetuksen 30 §:ssä säädettäisiin puutarhakasvien vaihtoehtoisia kasvinsuojelumenetelmiä koskevasta lohkoakohtaisesta toimenpiteestä. Toimenpiteen tavoitteena on kasvinsuojeluaineiden käytöstä aiheutuvan riskin vähentäminen kannustamalla viljelijöitä käyttämään kehittyneitä biologisia ja mekaanisia

torjuntamenetelmiä ja torjuntatarpeen mukaan tarkennettua torjuntaa. Pykälän 1 momentin mukaan aktiiviviljelijän olisi toteutettava ilmoittamillaan lohkoilla vähintään yhtä liitteessä 4 tarkoitetuista biologisista tai mekaanisista torjuntamenetelmistä. Torjuntamenetelmän olisi oltava sellainen, että se vähentää kasvinsuojeluaineiden käytöstä aiheutuvaa riskiä ympäristölle ja ihmisten terveydelle. Pykälän 2 momentin mukaan korvauskelpoiselle kasvulohkolle saisi valita vain yhden torjuntamenetelmän kerrallaan ja sitä olisi käytettävä koko kasvulohkolla. Toimenpiteen toteutuspinta-ala saisi vaihdella vuosittain viljelytilanteen mukaan. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin vaihtoehtoisen kasvinsuojelun ennakkosuunnitelmasta. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin tarkemmin mikrobiologisiin valmisteisiin tai makroeliöiden käyttöön perustuvien puutarhakasvien vaihtoehtoisten kasvinsuojelumenetelmien käytöstä. Pykälän 5 ja 6 momentissa säädettäisiin tarkemmin kattamismenetelmistä. Pykälän 7 momentissa säädettäisiin lohkokohtaisista muistiinpanoista. Pykälän 8 momentissa säädettäisiin toimenpiteen vähimmäistason vaatimuksista. Vähimmäistasolla tarkoitetaan kansallisella lainsäädännöllä asetettuja vähimmäisvaatimuksia, joita sitoumuksen antaneen on noudatettava, jotta ympäristökorvaus voitaisiin maksaa.

31 § Asetuksen 31 §:ssä säädettäisiin lintupeltoja koskevasta lohkokohtaisesta toimenpiteestä. Toimenpiteen tarkoituksena on edistää suurina parvina muuttavien luonnonvaraisten hanhien, kurkien ja joutsenten ruokailun ja levähtämisen sovittamista yhteen viljelyn kanssa. Pykälän 1 momentin mukaan viljelijän olisi viljeltävä luonnonvaraisten kurkien, hanhien tai joutsenten suosimia tuotantokasveja tavanomaisen viljelykäytännön mukaan tavoitteena normaalisatoa tuottava kasvusto. Pykälän 2 momentin säädettäisiin alasta, jolla toimenpidettä voi toteuttaa ja sen ilmoittamisesta. Tila voisi ilmoittaa lintupelloiksi enintään 50 prosenttia tilan korvauskelpoisesta maatalousmaasta, joka on maankäyttölajiltaan peltoa. Ilmoitettavan alan tulisi olla vähintään 10 hehtaaria. Pykälän 3 momentin mukaan lohkon viljelytoimenpiteet olisi ajoitettava ja toteutettava lintuja häiritsemättä. Lintujen saapumista lohkolle ei saisi estää ennalta ja niiden tahallinen häirintä ei ole sallittua. Lohkolla olevan markkinakelpoisen sadon korjuu olisi sallittua. Pykälän 4 momentin mukaan viljelijän olisi dokumentoiva lohkon kasvuston käyttö laajamittaiseen lintuparvien levähdykseen ja lintujen laajamittaiseen ravinnonhankintaan. Lohkolla tai sen osalla olisi oltava havaittavissa tuotantokasvin selvää laadullista tai määrällistä vaurioitumista. Pykälän 5 momentissa säädettäisiin toimenpiteen vähimmäistason vaatimuksista. Vähimmäistasolla tarkoitetaan kansallisella lainsäädännöllä asetettuja vähimmäisvaatimuksia, joita sitoumuksen antaneen on noudatettava, jotta ympäristökorvaus voitaisiin maksaa.

32 § Asetuksen 32 §:ssä säädettäisiin ympäristösopimuksen sopimuskaudesta ja -vuodesta. Pykälän 1 momentin mukaan ympäristösopimuksen sopimuskausi ja -vuosi alkaisivat 1 päivänä toukokuuta sinä vuonna, kun sopimusta haetaan. Sopimuskausi ja -vuosi päättyisivät huhtikuun 30 päivänä. Pykälän 2 momentin mukaan alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevan ympäristösopimuksen sopimuskausi ja -vuosi alkaisivat kuitenkin 1 päivänä tammikuuta ja päättyisivät 31 päivänä joulukuuta.

33 § Asetuksen 33 §:ssä säädettäisiin ympäristösopimuksen voimassaolosta. Pykälä vastaisi sisällöltään nykyisin voimassa olevaa asetusta.

- 34 § Asetuksen 34 §:ssä säädettäisiin ympäristösopimukseen sisällytettävistä toimenpiteistä. Pykälä vastaisi sisällöltään nykyisin voimassa olevaa asetusta.
- 35 § Asetuksen 35 §:ssä säädettäisiin hoitosuunnitelmasta. Pykälän 1 momentin mukaan maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevan ympäristösopimuksen ja kosteikkojen hoitoa koskevan ympäristösopimuksen olisi perustuttava kirjalliseen hoitosuunnitelmaan, jossa on esitettävä lohkokohtaiset toimenpiteet jokaiselle sopimusvuodelle. Tältä osin asetus vastaisi sisällöltään nykyisin voimassa olevaa asetusta. Suunnitelmassa olisi otettava huomioon koko sopimusalue ja sen puusto. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin hoitosuunnitelman liitteistä. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin hoitosuunnitelmaan tietyissä tapauksissa liitettävästä perinnebiotooppi-inventointia toteuttavan viranomaisen lausunnosta. Pykälän 4 momentin mukaan hoitosuunnitelmaksi voitaisiin hyväksyä myös Metsähallituksen tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimenpide- tai työkohdesuunnitelma, jos se täyttää 1 ja 2 momentissa säädetyt edellytykset. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimenpide- tai työkohdesuunnitelmalla tarkoitetaan esimerkiksi Helmi-hankkeen elinympäristöjen kunnostusten yhteydessä tehtyjä suunnitelmia.
- 36 § Asetuksen 36 §:ssä säädettäisiin muistiinpanovollisuudesta. Sopimusalueella toteutettavista toimenpiteistä olisi tehtävä muistiinpanoja lohkokohtaisesti tai hoitokokonaisuuksittain sitä mukaan kuin toimenpiteitä toteutetaan, jos on kyse maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevasta ympäristösopimuksesta tai kosteikkojen hoitoa koskevasta ympäristösopimuksesta. Muistiinpanoihin olisi kirjattava vuosittain vähintään lohkon nimi, tunnus ja pinta-ala sekä tehdyt toimenpiteet, niiden toteuttamisaika ja kesto sekä laiduntavien eläinten keskimääräinen määrä laidunkauden aikana.
- 37 § Asetuksen 37 §:ssä säädettäisiin sopimusalan muuttamisesta. Pykälän 1 momentin mukaan maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevaan ympäristösopimukseen tai kosteikkojen hoitoa koskevaan ympäristösopimukseen saisi lisätä valtion talousarvion määrärahatilanne huomioon ottaen sopimukseen soveltuvaa alaa. Määrärahatilanne määritteli käytännössä lisättävän alan enimmäismäärän. Alan lisäämisen olisi oltava ympäristösopimuksen toteuttamisen kannalta tarkoituksenmukaista ja lisättävän alan osalta olisi tehtävä eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 5 momentissa tarkoitettu hallinnollinen tarkastuskäynti. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin alan poistamisesta. Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevasta ympäristösopimuksesta ja kosteikkojen hoitoa koskevasta ympäristösopimuksesta saisi poistaa alaa, jos alan hallinta siirretään toiselle ja jos sopimukseen sisältyvä ala ei poistamisen jälkeen laske alle eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 5 momentissa tarkoitetun vähimmäisalan. Ympäristösopimukseen sisältyvän alan, jonka sopimusehtojen mukaista hoitoa ei enää jatketa ja joka jää sopimuksen tekijän hallintaan, saisi poistaa sopimuksesta.
- 38 § Asetuksen 38 §:ssä säädettäisiin ympäristösopimuksen muuttamisesta. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevan ympäristösopimuksen ja kosteikkojen hoitoa koskevan ympäristösopimuksen tarkentamisesta. Asetus vastaisi tältä osin sisällöltään nykyisin voimassa olevaa asetusta. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin mahdollisuudesta

muuttaa tai päättää sopimus, jos poikkeuksellisista luonnonolosuhteista tai muusta ylivoimaisesta esteestä johtuen voimassa olevan ympäristösopimuksen suunnitelman mukainen laiduntaminen ei ole mahdollista tai se aiheuttaisi haittaa sopimusalueen luontoarvoille. Tarkoituksenmukaista kohteen korvaavaa hoitoa tai sopimuksen päättämistä on haettava erikseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta.

- 39 § Asetuksen 39 §:ssä säädettäisiin toimenpidesuunnitelman muuttamisesta. Alkuperäiskasvien varmuuskokeita koskevan ympäristösopimuksen ja alkuperäisrotujen perimän säilytystä koskevan ympäristösopimuksen muuttamisen edellytyksenä olisi, että maa- ja metsätalousministeriö hyväksyy toimenpidesuunnitelman muutoksen.
- 40 § Asetuksen 40 §:ssä säädettäisiin hallinnollisesta tarkastuskäynnistä. Eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 5 momentin mukaan kaikkien maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevien ympäristösopimusten ja kosteikkojen hoitoa koskevien ympäristösopimusten osalta on tehtävä tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (1334/2022) 20 §:n 7 momentissa tarkoitettu hallinnollinen tarkastuskäynti, jollei se ole ilmeisen tarpeeton. Pykälässä säädettäisiin tarkemmin siitä, miten edellä mainittuja ympäristösopimuksia voidaan muuttaa hallinnollisen tarkastuskäynnin perusteella. Ympäristösopimuksesta voitaisiin poistaa sopimukseen sisältyviä lohkoja ja hoitosuunnitelmaan sisältyviä tarpeettomia toimenpiteitä tai lisätä toimenpiteitä. Jos lisättävä toimenpide koskee aitaamista, raivaamista tai petoaidan rakentamista, lisääminen voitaisiin tehdä tuenhakijan hakemuksesta vasta seuraavana tukivuonna. Hallinnollisen tarkastuskäynnin perusteella voitaisiin myös rajata tai lisätä sopimukseen sisältyvää korvauskelpoista alaa.
- 41 § Asetuksen 41 §:ssä säädettäisiin maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevasta ympäristösopimuksesta. Pykälän 1 momentin mukaan maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskeva ympäristösopimus voitaisiin tehdä laiduntamalla tai niittämällä hoidettavasta perinnebiotoopista, luonnonlaitumesta, luontoarvoiltaan monimuotoisesta tai maisemaltaan merkittävästä peltojen reuna-alueesta, pellon ja tien tai pellon ja vesistön välisestä reuna-alueesta tai peltoalueiden metsäsaarekkeesta, maatalousympäristön uhanalaisen lajiston säilymistä edistävästä kohteesta, maatalousympäristön muinaismuistokohteesta sekä pitkäaikaiseen maankäyttöön liittyvästä maaseudun kulttuuriperinnön hoitokohteesta. Ympäristösopimukseen voitaisiin sisällyttää hoidon tavoitteiden kannalta riittävät uhanalaisen lajin esiintymän, muinaismuiston tai kulttuuriympäristökohteen reuna-alueet. Pykälän 2 ja 3 momentissa määriteltäisiin alueet, joista ympäristösopimusta ei voisi tehdä. Sopimus voidaan tehdä alueella, jolla on suuri petopaine, mutta eläinten hyvinvointiin on silloin kiinnitettävä erityistä huomiota. Suunnitelmassa on otettava huomioon asianmukaiset järjestelyt, kuten petoaidan rakentaminen, eläinten hyvinvoinnin varmistamiseksi. Pykälän 4 momentin mukaan maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevan sopimuksen tekemisen edellytyksenä olisi, että suunnitellut hoitotoimenpiteet ovat tarkoituksenmukaisia luonnonvarojen kestävästä käytöstä ja ympäristön tilan kannalta. Sopimusalueella olisi hoidettava ja kunnostettava hoitosuunnitelman ja ympäristösopimuksen mukaisesti. Hoito ei saisi vaarantaa alueen tai kohteen suojelun perusteena olevia arvoja. Pykälän 5 momentin mukaan maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevan sopimuksen perusteella voitaisiin maksaa hoitokorvausta ja erillistä

aitaamis- tai raivaamiskorvausta. Pykälän 6 momentissa säädettäisiin toimenpiteen vähimmäistason vaatimuksista. Vähimmäistasolla tarkoitetaan kansallisella lainsäädännöllä asetettuja vähimmäisvaatimuksia, joita sitoumuksen antaneen on noudatettava, jotta ympäristökorvaus voitaisiin maksaa.

- 42 § Asetuksen 42 §:ssä säädettäisiin perinnebiotoopeista. Pykälän 1 momentin mukaan perinnebiotoopilla tarkoitettaisiin kallioketoa, ketoa, niittyä, rantaniittyä, lehdesniittyä, hakamaata, metsälaidunta tai nummea, jossa on nähtävissä selviä merkkejä aiemmasta laidunnuksesta tai alueen käytöstä karjan rehuntuotantoon. Momentissa määriteltäisiin tarkemmin nummi ja kallioketo. Pykälän 2 momentissa määriteltäisiin arvokas perinnebiotooppi. Pykälän 3 momentissa määriteltäisiin tilanteet, joissa metsälaitumesta voitaisiin tehdä maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskeva ympäristösopimus. Metsälaitumilla tarkoitettaisiin myös kaskimetsiä, jotka määritellään 4 momentissa.
- 43 § Asetuksen 43 §:ssä säädettäisiin luonnonlaitumista ja reunavyöhykkeistä. Pykälän 1 momentin mukaan luonnonlaitumella tarkoitettaisiin maankäyttölajiltaan peltoa olevan alan ulkopuolista laidunta, jota käytetään karjan rehuntuottoon ja jota ei nykytilassaan voida luokitella perinnebiotoopiksi tai kunnostettavaksi perinnebiotoopiksi. Luonnonlaitumia olisivat myös reunavyöhykkeet ja metsäsaarekkeet. Luonnonlaitumesta voitaisiin tehdä maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskeva ympäristösopimus, jos luonnonlaitumella on muusta ympäristöstä erottuvia luonto- tai maisema-arvoja, joita voidaan edistää laidunnuksella tai niitolla. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tarkemmin reunavyöhykkeistä ja metsäsaarekkeista.
- 44 § Asetuksen 44 §:ssä säädettäisiin maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevaan ympäristösopimukseen sisältyvistä hoitotoimenpiteistä. Pykälän 1 momentin mukaan maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevan ympäristösopimuksen ehtona olisi, että hoitotoimenpiteillä säilytetään tai edistetään sopimusalueen tavanomaista arvokkaampia luonto- tai maisema-arvoja hoitamalla kasvi- ja eläinlajien säilymisen ja lisääntymisen sekä maatalousympäristön kannalta tärkeitä alueita tai kohteita. Toimenpiteiden olisi perustuttava paikallisen luonnon edellytyksiin ja toteutuksessa on kiinnitettävä huomiota alueellisiin erityispiirteisiin, maisemaan ja kulttuuriperinteeseen. Pykälän 2 momentin mukaan sopimusaluetta olisi hoidettava laiduntamalla tai niittämällä vuosittain. Hoitotoimia voisivat olla hoitosuunnitelman mukaisesti myös niittojätteen korjuu, puiden ja pensaiden ylläpitorivaus, raivausjätteen korjuu, lehtipuiden lehdestys ja muut vastaavat toimenpiteet. Hoitosuunnitelmaan sisältyvä metsän hakkuu ei voisi kuitenkaan olla avohakkuu. Tarpeen vaatiessa hoitotoimenpiteeksi voitaisiin hyväksyä tietyissä tilanteissa esimerkiksi myrskytuhojen poistaminen, jysintä tai muu vastaava toimenpide. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin toimenpiteistä, joita sopimusalueella ei voisi tehdä. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin hoitotoimenpiteistä, jos on kyse tietyistä suojelluista luontotyypeistä ja lajeista. Pykälän 5 momentissa säädettäisiin perinnebiotoopin hoidosta. Pykälän 6 momentin mukaan aluetta, jota koskevan ympäristösopimuksen tavoitteena on maatalousympäristön uhanalaisten lajien elinolosuhteiden edistäminen, sekä maatalousympäristön muinaismuistokohdetta ja pitkäaikaiseen maankäyttöön liittyvää, maaseudun kulttuuriperintöä ylläpitävää luontokohdetta voitaisiin hoitaa sopimuksen tavoitteiden mukaan sekä laiduntamalla, niittämällä että raivaamalla. Hoitotoimenpiteenä ei saisi kuitenkaan olla pelkkä

raivaaminen. Pykälän 7 momentin mukaan sopimusalueella toteutettavista hoitotoimenpiteistä olisi pidettävä sitä mukaa kuin toimenpiteitä toteutetaan hoitopäiväkirjaa tai tiedot olisi merkittävä lohkokohtaisiin muistiinpanoihin. Pykälän 8 momentissa säädettäisiin hoitotoimenpiteiden aloittamisajankohdasta.

- 45 § Asetuksen 45 §:ssä säädettäisiin maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevaan ympäristösopimukseen sisältyvistä kunnostustoimenpiteistä. Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevaan ympäristösopimuksen hoitosuunnitelmaan voisi sisältyä alueen aitaamista, petoaidan rakentamista ja peruskunnostusraivausta suunnitelman mukaisen hoidon mahdollistamiseksi. Edellä mainittuja toimenpiteitä saisi toteuttaa kullakin loholla korkeintaan kerran sopimuskauden aikana. Yksivuotisia toimenpiteitä voitaisiin tarvittaessa lisätä hoitosuunnitelmaan sopimuskauden aikana, jos elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus hyväksyy hoitosuunnitelman muutoksen. Edellä mainitut toimenpiteet olisi toteutettava kalenterivuoden loppuun mennessä.
- 46 § Asetuksen 46 §:ssä säädettäisiin laidunnuksen toteuttamisesta. Pykälän 1 momentin mukaan maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevaan ympäristösopimuksen hoitotoimenpiteisiin kuuluva laidunnus olisi toteutettava siten, ettei se aiheuta alueen kasvillisuuden haitallista rehevöitymistä tai maaperän eroosiota. Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus voisi tapauskohtaisesti sallia, että laidunnuksessa voidaan pitää sopimuskauden aikana vuoden tauko loispaineen pienentämiseksi tai uhanalaisen lajin säilymisen edistämiseksi. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tilanteista, joissa voitaisiin sallia vanhan niukkaravinteisen nurmen laidunnus yhdessä sellaisen alueen kanssa, jota koskee maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskeva sopimus. Sopimusalueita ei voisi käyttää pelkästään yölaitumina eikä niitä saisi käyttää talvella jaloitteluna. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin sopivasta laidunnuskauden aikaisesta eläinmäärästä tiettyä pinta-alaa kohden (laidunnuspaine). Pykälän 4 momentissa säädettäisiin laidunnuskauden aikaisesta eläintiheydestä erityyppisillä perinnebiotoopeilla.
- 47 § Asetuksen 47 §:ssä säädettäisiin kulttuuriperinnön hoidosta. Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevan ympäristösopimuksen suunnitelmaan voitaisiin sisällyttää sopimusalueella sijaitsevien, perinteisten karjatalouteen liittyvien rakennelmien ja rakenteiden ylläpito ja kunnostusta sekä alueen aitaamista ja muita laiduntamiseen liittyviä toimenpiteitä.
- 48 § Asetuksen 48 §:ssä säädettäisiin kosteikkojen hoitoa koskevasta ympäristösopimuksesta. Ympäristösopimuksen tavoitteena on edistää vesiensuojelua, luonnon monimuotoisuutta ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä. Pykälän 1 ja 2 momentissa säädettäisiin kohteista, joista kosteikkojen hoitoa koskevan ympäristösopimuksen voisi tehdä. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin kohteista, joista ympäristösopimusta ei voisi tehdä. Pykälän 4 momentin mukaan, jos on kyse entiselle turvepellolle suon kaltaiseksi alueeksi perustetusta kosteikosta, kosteikkojen hoitoa koskevan ympäristösopimuksen voisi kuitenkin tehdä kohteesta, jossa valumavesien aiheuttaman kuormituksen voidaan katsoa olevan peräisin pääasiassa muualta kuin maataloudesta. Pykälän 5 momentin mukaan ympäristösopimuksen kohteena olevan alan hoidon olisi edistettävä maatalouden aiheuttaman vesistökuormituksen vähentämistä, hillittävä ilmastonmuutosta kosteikoksi muutetulla turvepellolla tai

parannettava luonnoltaan yksipuolisen maatalousalueen elinympäristöjen monimuotoisuutta tai edistettävä riista-, kala- tai raputaloutta. Pykälän 6 momentissa säädettäisiin toimenpiteen vähimmäistason vaatimuksista. Vähimmäistasolla tarkoitetaan kansallisella lainsäädännöllä asetettuja vähimmäisvaatimuksia, joita sitoumuksen antaneen on noudatettava, jotta ympäristökorvaus voitaisiin maksaa.

49 § Asetuksen 49 §:ssä säädettäisiin kosteikon hoitotoimenpiteistä. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin kosteikon vuotuisista hoitotoimenpiteistä. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin luonnonmukaistettujen uomien, kaksitasouomien, tulva-alueiden ja kasvihuonekaasupäästöjen hillitsemiseksi hoidettavien kosteikkojen hoidosta. Pykälän 3 momentin mukaan sopimusaluetta saisi laiduntaa, jos se ei haittaa luonnon monimuotoisuutta tai vesiensuojelua. Laidunnuksesta aiheutuva eroosio olisi estettävä. Sopimusalueella ei saisi käyttää kasvinsuojeluaineita. Pykälän 4 momentin mukaan kosteikon hoitotoimenpiteisiin voisi sisältyä vieraslajien tehostettua torjuntaa. Tällaisia hoitotoimenpiteitä voivat olla esimerkiksi pienpetopyynti ja vieraskasvilajien torjunta. Pykälän 5 momentissa säädettäisiin toimenpiteistä, joita ei voitaisi hyväksyä hoitosuunnitelmaan. Pykälän 6 momentin mukaan hoitotoimenpiteet olisi toteutettava hyväksytyn hoitosuunnitelman mukaisesti ja niistä olisi pidettävä hoitopäiväkirjaa sitä mukaa kuin toimenpiteitä toteutetaan.

50 § Asetuksen 50 §:ssä säädettäisiin alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevasta ympäristösopimuksesta. Toimenpiteen tavoitteena on alkuperäisrotujen geneettisen monimuotoisuuden säilyttäminen ja edistäminen. Pykälän 1 momentin mukaan ympäristösopimus voitaisiin tehdä itä-, länsi- ja pohjoissuomenkarjan, suomenvuohien, suomenlampaiden, ahvenanmaanlampaiden ja kainuunharmaslampaiden, suomenhevosten ja maatiaiskanojen kasvattamisesta. Korvauksen saajan olisi pidettävä puhdasrotuisia alkuperäisrotueläimiä sopimuskauden ajan. Alkuperäisrotueläimen katsottaisiin olevan puhdasrotuinen, jos se on merkitty kunkin alkuperäisrodun kantakirjan pääosastoon eläinjalostustoiminnasta annetun lain (319/2014) 6 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Momentissa säädettäisiin tarkemmin siitä, miten sopimukseen kuuluvien eläinten määrää voisi vähentää ja miten eläimiä voi korvata sopimuskauden aikana. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin todistuksesta, josta ilmenee polveutuminen. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin jälkeläisten tuottamisesta. Pykälän 4 momentin mukaan lampaiden ja vuohien osalta alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevaan ympäristösopimukseen sisältyville eläimille pitäisi olla ajantasainen jalostussuunnitelma. Momentissa säädettäisiin tarkemmin siitä, mitä jalostussuunnitelman tulee sisältää. Pykälän 5 momentissa säädettäisiin tarkemmin naudoilta vaadittavasta sukusiitosasteesta. Ympäristösopimus voitaisiin tehdä, jos sukusiitosaste on alle 6,25 prosenttia. Momenttia sovellettaisiin vasta vuodesta 2025 lähtien. Pykälän 6 momentissa säädettäisiin tarkemmin eläinten tunnistamista ja rekisteröintiä koskevista vaatimuksista. Pykälän 7 momentin mukaan korvauksen saajan olisi korvausta hakiessaan ilmoitettava suomenhevosten ja maatiaiskanojen osalta niiden tavanomainen pitopaikka ja sen muutokset. Pykälän 8 momentissa säädettäisiin toimenpiteen vähimmäistason vaatimuksista. Vähimmäistasolla tarkoitetaan kansallisella lainsäädännöllä asetettuja vähimmäisvaatimuksia, joita sitoumuksen antaneen on noudatettava, jotta ympäristökorvaus voitaisiin maksaa.

51 § Asetuksen 51 §:ssä säädettäisiin etusijajärjestyksestä alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevia ympäristösopimuksia tehtäessä. Jos alkuperäisrotueläinten

kasvattamista koskeviin ympäristösopimuksiin sisältyvien haettujen eläinyksiköiden määrä ylittää niihin käytettävissä olevan määrärahan, etusijalle asetettaisiin ne hakijat, joilla on ollut vastaava alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskeva ympäristösopimus hakua edeltävänä vuonna. Pykälää sovellettaisiin vuodesta 2024 alkaen.

- 52 § Asetuksen 52 §:ssä säädettäisiin alkuperäiskasvilajikkeen ylläpitoa koskevasta ympäristösopimuksesta. Toimenpiteen tavoitteena on säilyttää ja edistää alkuperäiskasvien geneettistä monimuotoisuutta. Pykälän 1 momentin mukaan alkuperäiskasvilajikkeen ylläpitoa koskeva ympäristösopimus voitaisiin tehdä alkuperäiskasvilajikkeen ylläpitäjän kanssa siemenlain (600/2019) 8 §:ssä tarkoitettuun kasvilajikeluetteloön hyväksytyjen nurmi- ja rehukasvien, viljakasvien, juurikkaiden, siemenperunoiden, öljy- ja kuitukasvien sekä vihannesten maataislajikkeiden ja uhanalaisten vanhojen kauppalajikkeiden ja niiden muuntuneiden kantojen ylläpidosta. Pykälän 2 momentin mukaan alkuperäiskasvilajikkeen ylläpitoa koskevan ympäristösopimuksen ehtona olisi, että viljelijä varastoi ja säilyttää vähintään kahden hehtaarin siementarvetta vastaavaa määrää alkuperäiskasvin kylvökelpoista siementä maatilalla. Siemenen ylläpitoerä olisi muodostettava mahdollisimman hyvälaatuisesta siemenestä ja se on uusittava erän loppuessa tai siemenen itävyyden alentuessa. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin tarkemmin ylläpitoviljelystä. Pykälän 4 momentin mukaan ylläpidosta olisi tehtävä muistiinpanoja, joista on mahdollista tarkastaa ylläpidon tilanne. Muistiinpanojen olisi katettava kaikki perussiementä tai lisäysmateriaalia edeltävät lajikkeen sukupolvet. Pykälän 5 momentissa säädettäisiin toimenpiteen vähimmäistason vaatimuksista. Vähimmäistasolla tarkoitetaan kansallisella lainsäädännöllä asetettuja vähimmäisvaatimuksia, joita sitoumuksen antaneen on noudatettava, jotta ympäristökorvaus voitaisiin maksaa.
- 53 § Asetuksen 53 §:ssä säädettäisiin alkuperäiskasvien varmuuskokoelmia koskevasta ympäristösopimuksesta. Pykälän 1 momentin mukaan alkuperäiskasvien varmuuskokoelmia koskeva ympäristösopimus voitaisiin tehdä kansallisesti arvokkaiden maa- ja puutarhatalouden kasvien ja pohjoisten maataislajikkeiden kasvullisesti lisättävien geenivarakasvien sekä Suomen pohjoisiin ilmasto-olosuhteisiin sopeutuneiden ja vanhojen uhanalaisten kauppalajikkeiden turvallisesta säilyttämisestä ja ylläpidosta. Ylläpitäjiä voisivat olla yksityiset henkilöt, yhdistykset, yhteisöt ja muut vastaavat tahot. Eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 3 momentin mukaan alkuperäiskasvien varmuuskokoelmien ylläpitoa koskevan ympäristösopimuksen hyväksymisen edellytyksenä on, että maa- ja metsätalousministeriö on hyväksynyt geenivarojen säilytystä koskevan toimenpidesuunnitelman. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tarkemmin, mitä toimenpidesuunnitelman tulee sisältää. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin kasvilajeista, joita voi sisältyä varmuuskokoelmiin. Tältä osin asetus vastaisi nykyisin voimassa olevaa asetusta. Pykälän 4 momentin mukaan varmuuskokoelmiin sisältyviä kasvikantoja olisi hoidettava Luonnonvarakeskuksen laatimien Suomen kansallisten kasvigeenivarojen pitkäaikaissäilytysohjeiden mukaisesti.
- 54 § Asetuksen 54 §:ssä säädettäisiin alkuperäisrotujen perimän säilytystä koskevasta ympäristösopimuksesta. Toimenpiteen tavoitteena on säilyttää ja edistää alkuperäisrotujen geneettistä monimuotoisuutta. Pykälän 1 momentin mukaan alkuperäisrotujen perimän säilytystä koskeva ympäristösopimus voitaisiin tehdä

suomalaisten alkuperäisrotujen geenivarojen pitkäaikaisesta säilyttämisestä geenipankissa. Ylläpitäjä voisi olla keinosiemennysorganisaatio tai eläinlääkäri taikka muu vastaava taho. Eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 3 momentin mukaan alkuperäisrotujen perimän säilytystä koskevan ympäristösopimuksen hyväksymisen edellytyksenä on, että maa- ja metsätalousministeriö on hyväksynyt geenivarojen säilytystä koskevan toimenpidesuunnitelman. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tarkemmin, mitä toimenpidesuunnitelman tulee sisältää. Pykälän 3 momentin mukaan alkuperäisrotujen perimän säilytyksessä olisi noudatettava Luonnonvarakeskuksen laatimien Suomen maa-, metsä- ja kalatalouden kansallisen geenivaraohjelman eläingenenivarasektorin eri lajien ja rotujen geeniperimän pitkäaikaissäilytyksen tavoitteita ja periaatteita.

- 55 § Asetuksen 55 §:ssä säädettäisiin ympäristökorvauksen maksamisesta ympäristösitoumuksen perusteella. Ympäristökorvaus voitaisiin maksaa ympäristösitoumukseen sisältyvistä korvauskelpoisista aloista, jotka on ilmoitettu vuosittain tukihakemuksella Ruokaviraston määräämällä tavalla ja jotka ovat aktiiviviljelijän hallinnassa kyseisenä vuonna viimeistään 15 päivänä kesäkuuta. Tältä osin asetus vastaisi nykyisin voimassa olevaa asetusta. Ympäristökorvaus voitaisiin maksaa pelto- ja puutarhakasvien viljelyksessä olevasta maankäyttölajiltaan peltoa olevasta alasta, joka on eräiden maatalouden pinta-alaperusteisten tukien myöntämisen yleisistä edellytyksistä annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:ssä tarkoitettua maatalousmaata. Kuten nykyisinkin aktiiviviljelijä voisi vuosittaisessa tukihakemuksessa ilmoittaa, että jonkin peltoalan osalta korvauksen maksua ei haeta, jos eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettu pinta-alavaatimus silti täyttyy.
- 56 § Asetuksen 56 §:ssä säädettäisiin ympäristösitoumukseen sisältyvistä aloista, joista ympäristökorvausta ei maksettaisi.
- 57 § Asetuksen 57 §:ssä säädettäisiin ympäristökorvauksen maksamisesta lohko-kohtaisista toimenpiteistä. Pykälän 1 momentin mukaan lohko-kohtaisesta toimenpiteestä maksettaisiin ympäristökorvausta siitä alasta, jolla toimenpidettä on toteutettu. Jos on kyse maanparannus- ja saneerauskasveja, kerääjäkasveja tai kiertotalouden edistämistä koskevista lohko-kohtaisista toimenpiteistä, ympäristökorvausta maksettaisiin vain pykälän 2 momentissa määritellylle prosenttiosuudelle korvauskelpoisesta peltoalasta. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin tilanteista, joissa 2 momentissa määriteltyä prosenttiosuutta voitaisiin muuttaa. Pykälän 4 momentin mukaan alasta, josta maksetaan korvausta luonnonmukaisen tuotannon avomaavihannesten tuotannosta, ei voitaisi maksaa ympäristökorvausta maanparannus- ja saneerauskasveja koskevasta lohko-kohtaisesta toimenpiteestä. Pykälän 5 momentin mukaan, jos aktiiviviljelijä täyttää Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (1384/2022) 10 §:ssä tarkoitettua viljelykiertovaatimusta satokasvin jälkeen kylvettävällä välikasvilla, samasta alasta ei voitaisi maksaa ympäristökorvausta kerääjäkasveja koskevasta lohko-kohtaisesta toimenpiteestä. Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 7 §:ssä tarkoitettua alasta ei voitaisi maksaa ympäristökorvausta 10 §:n 5 kohdassa tarkoitettua lohko-kohtaisesta toimenpiteestä. Pykälän 6 momentin mukaan alasta ei voitaisi maksaa ympäristökorvausta kiertotalouden edistämistä koskevasta lohko-kohtaisesta toimenpiteestä, jos alalle levitettävää orgaanista ainesta ei ole

ehdollisuuden vaatimusten vuoksi mahdollista muokata maahan toimenpiteen edellyttämällä tavalla. Pykälän 7 momentin mukaan alasta ei voitaisi maksaa ympäristökorvausta turvepeltojen nurmia koskevasta lohkokohtaisesta toimenpiteestä, jos alalla on oltava Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu nurmikasvusto. Pykälän 8 momentissa säädettäisiin lintupeltoja koskevasta lohkokohtaisesta toimenpiteestä maksamisesta.

- 58 § Asetuksen 58 §:ssä säädettäisiin ympäristökorvauksen maksamisesta ympäristösopimuksista. Pykälän 1 momentin mukaan ympäristökorvausta voitaisiin maksaa ympäristösopimukseen hyväksytystä alasta. Ympäristökorvaus voitaisiin maksaa sopimuskauden aikana kerran jokaiselta sopimusvuodelta ja enintään niin monta kertaa kuin on sopimusvuosien lukumäärä. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tarkemmin maatalousluonnon ja maiseman hoitoa koskevasta ympäristösopimuksesta maksamisesta. Ympäristökorvausta maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevan ympäristösopimuksen perusteella ei maksettaisi siltä ajalta, kun laiduntamisesta pidetään taukoa loispaineen vuoksi. Samalta ajalta voitaisiin kuitenkin maksaa esimerkiksi aitaamiskustannuksista. Jos 45 §:ssä tarkoitettu peruskunnostusraivaus tai aitaamistoimenpide valmistuisi vasta kasvukauden jälkeen, edellä mainitun ympäristösopimuksen perusteella ei maksettaisi ympäristökorvausta kyseiseltä vuodelta. Korvaus kunnostustoimenpiteestä maksettaisiin kuitenkin silloin, kun kunnostustoimenpide valmistuu. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevasta ympäristösopimuksesta maksamisesta. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin alkuperäiskasvien varmuuskokeelmia koskevan ympäristösopimuksen korvauskelpoisista kustannuksista. Pykälän 5 ja 6 momentissa säädettäisiin alkuperäisrotujen perimän säilytystä koskevan ympäristösopimuksen korvauskelpoisista kustannuksista. Pykälän 7 momentin mukaan alkuperäiskasvien varmuuskokeelmia koskevan ympäristösopimuksen ja alkuperäisrotujen perimän säilytystä koskevan ympäristösopimuksen osalta ympäristökorvauksen maksamisen edellytyksenä olisi, että korvattavan kustannuksen perusteena oleva hyväksytyn toimenpidesuunnitelman mukainen toimenpide on toteutettu ja siitä aiheutunut kustannus on maksettu. Momentissa säädettäisiin tarkemmin myös vaadittavista tositteista.
- 59 § Asetuksen 59 §:ssä säädettäisiin ympäristösitoumuksen perusteella maksettavan ympäristökorvauksen määrästä.
- 60 § Asetuksen 60 §:ssä säädettäisiin ympäristösopimusten perusteella maksettavan ympäristökorvauksen määrästä. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin ympäristösopimusten perusteella maksettavasta euromäärästä hehtaarilta. Pykälän 2 momentin mukaan maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevan ympäristösopimuksen perusteella ympäristökorvaus aitaamisesta ja raivauksesta voitaisiin maksaa samalle kasvulohkolle vain yhtenä vuotena sopimuskauden aikana. Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevan ympäristösopimuksen perusteella ympäristökorvaus petoaidasta maksettaisiin vain aitaamisvuodelta. Pykälän 3 ja 4 momentissa säädettäisiin alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevan ympäristösopimuksen perusteella maksettavan ympäristökorvauksen määrästä. Pykälän 5 momentissa säädettäisiin alkuperäiskasvilajikkeen ylläpitoa koskevan ympäristösopimuksen perusteella maksettavan ympäristökorvauksen määrästä. Pykälän 6 momentissa säädettäisiin

alkuperäiskasvien varmuuskokoelmia koskevan ympäristösopimuksen perusteella maksettavan ympäristökorvauksen määrästä. Pykälän 7 momentissa säädettäisiin alkuperäisrotujen perimän säilyttämistä koskevan ympäristösopimuksen perusteella maksettavan ympäristökorvauksen määrästä.

- 61 § Asetuksen 61 §:ssä säädettäisiin ympäristösitoumuksen ja ympäristösopimuksen jatkamisesta. Jos ympäristösitoumusta tai ympäristösopimusta jatketaan eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 7 momentissa tarkoitetulla tavalla, niiden sisältö ja ehdot säilyisivät sellaisina kuin ne ovat sitoumusta tai sopimusta jatkettaessa, jollei tässä asetuksessa toisin säädetä.
- 62 § Asetuksen 62 §:n mukaan asetuksessa tarkoitettu korvaus myönnettäisiin, jollei Euroopan komission sitä koskevasta päätöksestä muuta johdu.
- 63 § Asetuksen 63 §:ssä säädettäisiin voimaantulosta. Asetuksen olisi tarkoitus tulla voimaan 24.1.2023. Sen 50 §:n 5 momenttia, jossa säädetään nautojen sukusiitosasteesta, sovellettaisiin kuitenkin vasta 1 päivästä tammikuuta 2025. Mitä 51 §:ssä säädetään etusijajärjestyksestä, ei sovellettaisi alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevien ympäristösopimusten tekemiseen vuonna 2023.
- 64 § Asetuksen 64 §:ssä säädettäisiin alkuperäisrotueläimiä koskevasta siirtymäsäännöksestä. Pykälän mukaan eläimiä, joista on tehty nykyisen asetuksen mukainen alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskeva ympäristösopimus, jonka voimassaolo päättyy 30.4.2023, voisi sisällyttää tämän asetuksen mukaiseen vastaavaan ympäristösopimukseen. Näistä eläimistä maksettaisiin ympäristökorvausta tämän asetuksen perusteella kuitenkin vasta 1.5.2023 alkaen. Kyseisen maksun rajoittamisen tarkoituksena on estää se, että saman toimenpiteen toteuttamisesta maksettaisiin kaksinkertainen korvaus.
- 65 § Asetuksen 65 §:ssä säädettäisiin ympäristösopimuksia koskevasta siirtymäsäännöksestä. Pykälän mukaan, jos nykyisin voimassa oleva maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskeva ympäristösopimus muunnetaan eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain mukaiseksi maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevaksi ympäristösopimukseksi, sopimukseen ei voisi sisällyttää 45 §:ssä tarkoitettuja kunnostustoimenpiteitä. Myös tämän rajoituksen tarkoituksena on estää se, että saman toimenpiteen toteuttamisesta maksettaisiin kaksinkertainen korvaus.
- 66 § Asetuksen 66 §:ssä säädettäisiin kerääjäkasveja koskevasta siirtymäsäännöksistä. Pykälän 1 momentin mukaan kerääjäkasveja koskevan lohkokohtaisen toimenpiteen vähimmäistason vaatimuksena olisi noudatettava Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 10 §:ää 1 päivästä tammikuuta 2024. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2021/2115 koskevista poikkeuksista hyvää maatalous- ja ympäristökuntoa koskevien toimenpidevaatimusten (GAEC-vaatimukset) 7 ja 8 soveltamisen osalta hakuvuonna 2023 annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2022/1317 1 artiklan mukaan jäsenvaltio voi poiketa GAEC-vaatimusten 7 ja 8 soveltamisesta vuonna 2023. Suomessa on päätetty soveltaa edellä mainittuja poikkeuksia vuonna 2023. Komission täytäntöönpanopäätöksen 1 artiklan 2 kohdan mukaan edellä mainittuja GAEC-vaatimuksia, jotka liittyvät ympäristösitoumusten

perustasoihin on kuitenkin noudatettava vuonna 2023. Tämän vuoksi pykälässä säädettäisiin kerääjäkasveja koskevan lohko-kohtaisen toimenpiteen vähimmäistason vaatimuksena noudatettavasta viljelykiertovaatimuksesta. Ehdollisuuden vaatimuksena viljelykiertovaatimus olisi edellä mainitun poikkeuksen vuoksi kuitenkin vasta vuodesta 2024 lähtien.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin vuotuisesta viljelykiertovaatimuksesta. Tuenhakijan tukivuonna hallinnassa olevasta ja kyseisen vuoden tukihakemuksessa ilmoitetusta peltoalasta, joka on tuenhakua edeltävänä vuonna ollut yksivuotisen viljelykasvin viljelyssä, olisi 33 prosenttia oltava eri kasvia kuin edellisenä vuonna. Yksivuotiseksi viljelykasviksi luettaisiin:

1) Suomessa viljeltävät eri kasvisukujen maataloustuotantoon tarkoitetut yksivuotiset kasvit;

2) ristikukkaiskasveihin (*Brassicaceae*), koisokasveihin (*Solanaceae*) tai kurkkukasveihin (*Cucurbitaceae*) kuuluvat yksivuotiset lajit.

Asetuksen 3 momentissa säädettäisiin yksivuotisista viljelykasveista, joita viljelykiertovaatimukset eivät koskisi. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin tarkemmin siitä, mitkä kasvit katsottaisiin eri viljelykasveiksi. Pykälän 5 momentin mukaan viljelykierto ei koskisi suunnitelma-asetuksen liitteen III alaviitteen 4 a –4 c kohdassa tarkoitettuja tiloja. Tällaisia tiloja ovat tilat:

a) joilla yli 75 prosenttia peltoalasta on heinäkasvien tai muiden nurmirehukasvien tuotannossa, kesantona tai palkokasvien viljelyssä tai sitä käytetään näiden käyttötapojen yhdistelmään;

b) joilla yli 75 prosenttia tukikelpoisesta maatalousmaasta on pysyvää nurmea tai sitä käytetään heinäkasvien tai muiden nurmirehukasvien tuotantoon, merkittävän osan vuodesta tai merkittävän osan kasvukaudesta veden alla kasvavien kasvien viljelyyn tai kyseisten käyttötapojen yhdistelmään; tai

c) joiden peltoala on enintään 10 hehtaaria.

Liite 1	Asetuksen liitteessä 1 määriteltäisiin monivuotiset puutarhakasvit.
Liite 2	Asetuksen liitteessä 2 määriteltäisiin kiertotalouden edistämistä koskevassa lohko-kohtaisessa toimenpiteessä hyväksyttävät sijoittavilla laitteilla levitettävät aineet.
Liite 3	Asetuksen liitteessä 3 määriteltäisiin kiertotalouden edistämistä koskevassa lohko-kohtaisessa toimenpiteessä hyväksyttävät aineet, joiden kuiva-ainepitoisuuden on oltava yli 20 prosenttia.
Liite 4	Asetuksen liitteessä 3 määriteltäisiin puutarhakasvien vaihtoehtoisia kasvinsuojelumenetelmiä koskevan lohko-kohtaisen toimenpiteen torjuntamenetelmät.
Liite 5	Asetuksen liitteessä 4 määriteltäisiin keskimääräinen eläintiheys hehtaaria kohden erityyppisillä perinnebiotoopeilla. Laidunpainetta arvioitaessa uuhien ja 2,5 karitsan voidaan tulkita vastaavan noin kolmea uuhia.

5. Taloudelliset vaikutukset

Ympäristökorvauksesta aiheutuvat kustannukset suoritetaan valtion talousarvion momentilta 30.20.43 (Ympäristökorvaukset, luonnonmukainen tuotanto, neuvonta ja ei-tuotannolliset

investoinnit). Vuoden 2023 valtion talousarvion kyseisen momentin määräraha on 286,560 miljoonaa euroa, josta EU:n rahoitusosuutta on 123,221 miljoonaa euroa ja kansallista osuutta 163,339 miljoonaa euroa. EU:n rahoitusosuus rahoituskaudella 2023—2027 on maaseuturahaston osalta 43 prosenttia. Ympäristökorvauksen osuus momentin määrärahasta on noin 199,468 miljoonaa euroa.

Lisäksi momentilla 30.20.43 on noin 120 miljoonaa euroa vuosilta 2021 ja 2022 siirtyvää rahoituskaudelle 2014-2020 kohdistettua määrärahaa. Siirtyvää määrärahaa käytetään vuodelta 2022 maksettavan ympäristökorvauksen ja luonnonmukaisen tuotannon korvauksen toisen maksuerän maksamiseen. Toinen erä maksetaan keväällä 2023.

Ympäristökorvaukseen arvioidaan tarvittavan vuoden 2023 tukihausta aiheutuviin maksuihin noin 200 miljoonaa euroa.

Ympäristökorvauksesta aiheutuvat kustannukset katetaan valtiontalouden kehyspäätösten, valtion talousarvion ja henkilötyövuosien puitteissa.

6. Lausuntopalaute

Asetusehdotuksesta annettiin 39 lausuntoa. Lausunnon antoivat valtiovarainministeriö, ympäristöministeriö, Ruokavirasto, Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Satakunnan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf, ProAgria Keskusten Liitto ry, Suomen riistakeskus, Metsähallitus, Luonnonvarakeskus, Luonnon- ja riistanhoitosäätiö, Apetit Oyj, Suomen Lammasyhdistys ry, Yhdistyneet Luomutuottajat ry, Rannikon luontotyyppien asiantuntijaryhmä, Suomen biokierto & Biokaasu Oy, Etelä-Pohjanmaan Ekoviljelijät, Baltic Sea Action Group, Suomenkarja ry, Luonnonlaidunlihan tuottajat ry ja eräät yksityiset henkilöt.

Lausuntojen perusteella täsmennettiin alan lisäämistä ympäristösitoumukseen (5 §) ja alan poistamista ympäristösitoumuksesta (6 §) sekä sopimusalan muuttamista (37 §). Lausuntojen perusteella täsmennettiin myös 13 §:ää viljavuustutkimuksen osalta. Asetuksen 18 §:ään lisättiin lausuntojen perusteella pölyttäjien ravintokasveihin korianteri, kurpitsat, avomaankurkku, parsa ja pavut. Asetuksen 22 §:ään lisättiin maanparannuskasveihin hunajakukka ja auringonkukka. Asetuksen 25 §:n 2 momenttia, jossa säädetään suojavyöhykkeen sijainnista ja koosta, muutettiin lausuntojen perusteella. Asetuksen 26 §:ää muutettiin turvepeltojen määrittämisen osalta siten, että turvemaat on todettava viljavuustutkimuksen perusteella. Asetuksen 35 §:ää muutettiin siten, että hoitosuunnitelmaan on tietyissä tapauksissa liitettävä perinnebiotooppi-inventointia toteuttavan viranomaisen lausunto. Asetuksen 40 §:ää muutettiin lausuntojen perusteella siten, että myös hoitotoimenpiteiden lisääminen olisi mahdollista hallinnollisen tarkastuskäynnin perusteella. Asetuksen 42 §:ää täsmennettiin perinnebiotooppien inventoinnin osalta. Asetuksen 43 §:ään lisättiin hoitotoimenpiteeksi myös niitto. Lausuntojen perusteella täsmennettiin myös 45 §:ää maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevaan ympäristösopimukseen sisältyvien kunnostustoimenpiteiden osalta. Asetuksen 46 §:ään lisättiin mahdollisuus pitää sopimuskauden aikana laidunnuksessa vuoden tauko uhanalaisen lajin säilymisen edistämiseksi.

Asetuksen 50 §:ään lisättiin puhdasrotuisen alkuperäiseläimen määritelmä ja täsmennettiin ympäristösopimuksesta poistetun eläimen korvaamista.

Osassa lausuntoja katsottiin, että tiettyjen ympäristökorvauksen toimenpiteiden tukitaso on liian alhainen. Asetusehdotusta ei kuitenkaan muutettu tältä osin, koska muutos olisi vaatinut ensin komission hyväksymän Suomen CAP-suunnitelman muuttamisen. Ruokaviraston ja ProAgria Keskuksen Liiton lausunnoissa esitettiin, että kerääjäkasviksi tulisi hyväksyä myös valkoapila yksinään. Asetusehdotusta ei kuitenkaan muutettu tältä osin, koska EU-lainsäädännön mukaan kerääjäkasvikasvusto ei saa koostua pelkästään typensitojakasveista.

Suomen Lammasyhdistys ry:n, Luonnonlaidunlihan tuottajat ry:n ja eräiden yksityisten henkilöiden lausunnoissa esitettiin, että laidunnusta koskevassa 46 §:ssä tulisi sallia myös karitsoiden ruokkiminen. Asetusehdotusta ei muutettu tältä osin, koska asia on mahdollista hoitaa muunlaisilla laidunjärjestelyillä. Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, Suomenkarja ry:n ja Etelä-Pohjanmaan Ekoviljelijöiden lausunnoissa katsottiin, että alkuperäisrotueläinten lisääntymisessä pitäisi sallia synnytykseksi alkioitiineytyksen kautta syntynyt saman rodun jälkeläinen. Asetusehdotusta ei muutettu tältä osin, koska alkioitiineytyksessä syntyvä vasikka ei välttämättä olisi rotupuhdas ja korvauksen tavoitteena on tukea nimenomaan niitä eläimiä, joita on käytetty rotupuhdastaan jälkeläisen tuottamiseen.

7. Laintarkastus

Asetusehdotusta ei ole tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa asian kiireellisyyden vuoksi.

8. Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Asetuksen olisi tarkoitus tulla voimaan 24.1.2023. Sen 50 §:n 5 momenttia, jossa säädetään nautojen sukusiitosasteesta, sovellettaisiin kuitenkin vasta 1 päivästä tammikuuta 2025. Mitä 51 §:ssä säädetään etusijajärjestyksestä, ei sovellettaisi alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevien ympäristösopimusten tekemiseen vuonna 2023.

Asetuksen 64 §:ssä säädettäisiin alkuperäisrotueläimiä koskevasta siirtymäsäännöksestä. Pykälän mukaan eläimiä, joista on tehty nykyisen asetuksen mukainen alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskeva ympäristösopimus, jonka voimassaolo päättyy 30.4.2023, voisi sisällyttää tämän asetuksen mukaiseen vastaavaan ympäristösopimukseen. Näistä eläimistä maksettaisiin ympäristökorvausta tämän asetuksen perusteella kuitenkin vasta 1.5.2023 alkaen. Kyseisen maksun rajoittamisen tarkoituksena on estää se, että saman toimenpiteen toteuttamisesta maksettaisiin kaksinkertainen korvaus.

Asetuksen 65 §:ssä säädettäisiin ympäristösopimuksia koskevasta siirtymäsäännöksestä. Pykälän mukaan, jos nykyisin voimassa oleva maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskeva ympäristösopimus muunnetaan eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain mukaiseksi maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevaksi ympäristösopimukseksi, sopimukseen ei voisi sisällyttää 45 §:ssä tarkoitettuja kunnostustoimenpiteitä. Myös tämän rajoituksen tarkoituksena on estää se, että saman toimenpiteen toteuttamisesta maksettaisiin kaksinkertainen korvaus.

Asetuksen 66 §:ssä säädettäisiin kerääjäkasveja koskevista siirtymäsäännöksistä. Pykälän 1 momentin mukaan kerääjäkasveja koskevan lohkokohtaisen toimenpiteen vähimmäistason vaatimuksena olisi noudatettava Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 10 §:ää 1 päivästä tammikuuta 2024. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2021/2115 koskevista poikkeuksista hyvää maatalous- ja ympäristökuntoa koskevien toimenpidevaatimusten (GAEC-vaatimukset) 7 ja 8 soveltamisen osalta hakuvuonna 2023 annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2022/1317 1 artiklan mukaan jäsenvaltio voi poiketa GAEC-vaatimusten 7 ja 8 soveltamisesta vuonna 2023. Suomessa on päätetty soveltaa edellä mainittuja poikkeuksia vuonna 2023. Komission täytäntöönpanopäätöksen 1 artiklan 2 kohdan mukaan edellä mainittuja GAEC-vaatimuksia, jotka liittyvät ympäristösitoumusten perustasoihin on kuitenkin noudatettava vuonna 2023. Tämän vuoksi pykälässä säädettäisiin kerääjäkasveja koskevan lohkokohtaisen toimenpiteen vähimmäistason vaatimuksena noudatettavasta viljelykiertovaatimuksesta. Ehdollisuuden vaatimuksena viljelykiertovaatimus olisi edellä mainitun poikkeuksen vuoksi kuitenkin vasta vuodesta 2024 lähtien.

Esitys: Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen ympäristökorvauksesta